

DETTA NUMMER AV *Tidskrift för politisk filosofi* är, liksom förra årets sista nummer, ägnat åt den globala demokratins filosofi. Föregående nummer inleddes med en artikel vari Torbjörn Tännsjö argumenterade för möjligheten att upprätta en global demokrati och en världsregering. Detta nummer inleds, på motsatt vis av den amerikanske filosofen Robert Goodin, som redan på första sidan avfärdar idén om en världsregering som en, visserligen nobel, men »omöjlig dröm». I dess ställe vill Goodin sätta ett annat ideal: idén om ett internationellt lagstyre. Världens stater borde styras av en gemensam internationell rätt. Som ett första steg mot detta ideal borde världens stater åtminstone respektera den internationella sedvanerätten. En respekt för sedvanerätten kan dock förenas med olika försök att förändra dess lagar, och häri ser Goodin ett problem. Eftersom sedvanerätten helt saknar lagar som styr över dess egen förändring, är det brukliga sättet att få till stånd en ändring helt enkelt genom att bryta mot den. Men då är frågan hur vi ska kunna skilja mellan de stater som bryter mot sedvanerätten i syftet att ändra på den, och de stater som endast bör betraktas som lagbrytare. Goodins svar har relevans för, bland annat, hur vi ska betrakta USAs handlande visavi Irak.

De följande artiklarna berör två närbesläktade frågor inom demokratins filosofi. Som välbekant är »demokrati» en synonym till »folkstyre». Men vad innebär det, mer precist, att ett folk är självstyrande? Och hur ska det folk som är självstyrande avgränsas?

Sofia Näsström vill med sin artikel visa att det finns två helt olika kriterier på självstyre. Det första, mer uppmärksammade kriteriet, kallar Näsström det »vertikala». Enligt det vertikala kriteriet på självstyre måste folket på en och samma gång vara både styrande och styrda. Om någon del av folket är styrande utan att vara styrd, eller styrd utan att vara styrande, kan folket inte betraktas som självstyrande. I och med globaliseringen uppstår problemet att fler och fler

stys av beslut som de inte har styrt över, och den globala demokratin har setts som en lösning på detta. Men, som Näsström påpekar, har denna lösning inte tagit hänsyn till det andra kriteriet på självstyre, det mindre uppmärksammade, så kallade »horisontala». Enligt det horisontala kriteriet på självstyre måste folket på en och samma gång vara både konstituerande och konstituerad. Det är folket själv som ska besluta att det är det folk som ska besluta. Ett folk som inte – i sin helhet – betraktar sig som ett folk kan inte ses som självstyrande. Ett globalt folkstyre är alltså endast demokratiskt så länge som världens folk har konstituerat sig själv såsom – världens folk.

Denna avgränsning av det globala folket innebär måhända inte något problem. Men naturligtvis kan inte alla fatta beslut om allt och därmed uppstår, även inom den gränslösa demokratin, gränsdragningsfrågor. Vem ska fatta beslut om vad? Kan vi på ett demokratiskt sätt avgöra hur en beslutande grupp ska avgränsas, eller är en redan avgränsad grupp en förutsättning för demokrati? Statsvetaren F.G. Whelan har hävdad det sistnämnda, men Gustaf Arrhenius menar, i sin artikel, att denna åsikt bygger på ett missförstånd, en sammanblandning mellan demokrati betraktad såsom beslutsmetod och demokrati betraktad såsom normativt ideal. Som beslutsmetod kan demokrati inte avgöra vilken grupp som ska fatta vilket beslut. Men det är inte heller något som kan krävas av denna. Som normativt ideal, däremot, rymmer demokrati ett lämpligt avgränsningskriterium: *the all-affected principle*: påverkanprincipen. Den grupp som på ett relevant sätt påverkas av ett beslut bör ha inflytande över det. Och detta tycks ju, åtminstone i globala ärenden, tala för upprättandet av en global demokrati.

Inför detta nummer av tidskriften har Henrik Ahlenius, som varit medlem av redaktionen sedan starten 1997 bestämt sig för att avgå för att koncentrera sig på andra uppgifter. Vi vill gärna ta tillfället i akt att tacka Henrik för hans värdefulla insatser, men ser fram mot fortsatt samarbete i andra former.

Redaktionen